

Ἐκ τοῦ ρ. γεροτροφῶ.

Ἡ παροχή τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν εἰς γέροντα μὴ δυνάμενον νὰ ἐργασθῇ. Συνών. γεροκόμισμα.

γεροτρόφηση ἡ, ἀμάρτ. γεροθρόφηση Ἀθῆν. (παλαιότ.) Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. Ἱστορ. Ἀθῆν., 1, 180. Μελέτ. ἔρευν., 90.

Ἐκ τοῦ ρ. γεροτροφῶ.

Ἡ συντήρησις κατὰ τὸ γῆρας ἐνθ' ἄν.: Ἐκράτησα καὶ ἐγὼ διὰ γεροθρόφησίν μου Δ. Καμπούρογλ., Μνημ. ἐνθ' ἄν.

γεροτρόφι τό, Πελοπν. (Καρδαμ. Λεῦκτρ. Μάν.) γεροθρόφι Πελοπν. (Γέρμ. Κότρων. Λάγ. Μάν. Ξεχώρ. Ξηροκ. Πετρίν.) γιρουθρόφ' Εὐβ. (Ἀκρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεροτροφῶ, ὑποχωρητικῶς. Πβ. καὶ τὸ Ἑλληνιστ. γηροτρόφιον = γηροκομεῖον.

1) Τὸ πρὸς διατροφήν τῶν γερόντων καὶ ἀνικάνων δι' ἐργασίαν γονέων χρησιμεῖον μέρος τῆς περιουσίας των, τὸ ὁποῖον καὶ κρατοῦν οὗτοι κεχωρισμένως, μετὰ τὴν διανομὴν τῶν ὑπολοίπων εἰς τὰ ἐνῆλικα τέκνα των. Εὐβ. (Ἀκρ.) Πελοπν. (Γερμ. Καρδαμ. Κότρων. Λάγ. Μάν. Ξεχώρ. Πετρίν.): Τοὺς ἐδώσανε γιὰ γεροθρόφι τὸ κάτου χωράφι Γέρμ. Ἐβγαλε τῆς γυναικὸς του γεροτρόφι τὴ λαχίδα 'ς τὴ Στάρα (λαχίδα = μεγάλο χωράφι) Ξεχώρ. Συνών. γεροβόσκι, γερονομοίρι. 2) Τὸ ἐφ' ἅπαξ διδόμενον εἰς τοὺς γέροντας γονεῖς, κατόπιν συμφωνίας τῶν τέκνων, εἰσόδημα πρὸς συντήρησίν των Πελοπν. (Λεῦκτρ.): Ἐδωσε 'ς τοὺς γέροντας τὸ γεροτρόφι τους. 3) Ἡ ἀγροτικὴ σύνταξις Πελοπν. (Ξηροκ.): Πέρασε ὁ ταχυδρόμος καὶ μᾶς μέρασε τὸ γεροθρόφι.

γεροτρόφος ὁ, Κύθηρ. γεροθρόφος Λεξ. Βλάχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. γηροτρόφος.

1) Ὁ τρέφων ἢ συντηρῶν τοὺς γέροντας Λεξ. Βλάχ. 2) Ὁ τελευταῖος υἱὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ ὁποῖος ὑποχρεοῦται νὰ συντηρήσῃ τοὺς γονεῖς του Κύθηρ.

γεροτροφῶ ἐνιαχ. γιρουθρουφῶ Εὐβ. (Στρόπον.) γεροθροφίζω Προπ. (Κύζ. Μηχαν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. γεροτροφῶ.

1) Παρέχω εἰς τινα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα κατὰ τὸ γῆρας Προπ. (Κύζ. Μηχαν.) 2) Διατρέφω, συντηρῶ τοὺς γέροντας γονεῖς Εὐβ. (Στρόπον.)

γεροτσοπάνης ὁ, ἐνιαχ. γιρουτσοπάν'ς Δ. Λουκόπ., Ποιμην. Ρούμελ., 226 γιρουτζοπάν'ς Στερελλ. (Βαρετάδ. Καντήλ. Μύτικ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. τσοπάνης.

Ὁ γέρον ποιμὴν ἐνθ' ἄν.: Ἰκεῖνός οὐ γιρουτζοπάν'ς οὐλα του τὰ χρόνια τὰ πέρασε 'ς τὰ β'νὰ Μύτικ. Τ' χοῦξι οὐ γιρουτσοπάν'ς (τ' χοῦξι = τὸν ἐπέπληξε) Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν.

γερότσουρος ὁ, Κύπρ. (Καλοπαναγ. Μένουκ. Μουτουλ. Πεδουλ. Πρόδρομ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. τσοῦρος.

Τράγος μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἄν.: Ὁ κασάτης ἔσφαξεν τὸν τράουλον, τὸν γερότσουρον (τράουλον = τράγον) Καλοπαναγ. Ἐπῆρεν τὸν γερότσουρον νὰ τὸν ἡσφάξῃ Μουτουλ. Ὁ γερότσουρος ἐμοῦνδαρε τὴν μιτσάν τὴν κοπελ-λουρούαν

(ὁ γερότραγος ἐπετέθη εἰς τὴν μικρὰν κοπέλαν) Πρόδρομ. Συνών. γεροτράγουλος, παλιότραγο.

γερούλης ὁ, ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλης.

1) Ὁ γέρον θωπευτικῶς σύνθηθ.: Εἶναι συμπαθητικὸς γερούλης ὁ πατέρας μου Ἀθῆν. Ὁ καλὸς μας κ. Νικολάκης, ὁ γερούλης... Γ. Ξενοπ., Κατήφ., 279. Συνών. γεράκος, γεροντάκι, γεροντάκος. 2) Ὁ μικρόσωμος καὶ καχεκτικὸς γέρον ἐνιαχ.: Δόσ' το σὲ τσεῖνο τὸ γερούλη Εὐβ. (Βρύς.)

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Πελοπν. (Ἀργ. Ἀργολ. Κυνοῦρ.) Τσακων. καὶ ὡς παρωνύμ. Μέγαρ.

γερούλι τό, ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γέρος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλι

Τὰ φυτὰ Ὑοσκύαμος ὁ λευκὸς (*Hoscyamus albus*) καὶ Ὑοσκύαμος ὁ μέλας (*Hyoscyamus niger*), τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (*Solanaceae*), τῆς τάξ. τῶν Σωληνανθῶν (*Tubiflorae*). Συνών. βλ. εἰς λ. γεροντάκι 3.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Χατζ.)

γερουσεῖ τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γερουσία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -εῖο. Πβ. ἀρχοντεῖα - ἀρχοντεῖο, γέρος - γέροντας - γεροντεῖο.

1) Σύνολον γερόντων. Συνών. γερουσία 2. 2) Τόπος ὅπου συναθροίζονται οἱ γέροντες. Συνών. γερουσία 3.

γερουσία ἡ, λόγ. σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. γερουσία Καλάβρ. (Μπόβ.) γερουσά Χίος, γερωσία Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) γιρουσία πολλαχ. βορ. ιδιωμ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. γερουσία.

1) Κοινοβουλευτικὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐξ ἡλικιωμένων αἰρετῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ σύνθηθ.: Ἡ Βουλὴ ἐφήφισε τὸ νόμο, ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμε ἂν θὰ τὸν ἐγκρίνῃ καὶ ἡ Γερουσία Ἀθῆν. β) Τὸ κτίριον ὅπου στεγάζεται ἡ Γερουσία, τὸ μέγαρον τῆς Γερουσίας λόγ. σύνθηθ.: Ἐβαλαν μπόμπα στὴ Γερουσία, ἀλλὰ τὴν ἀνακάλυψαν ἐγκαίρως καὶ τὴν ἐξουδετέρωσαν πρὶν σκάσῃ Ἀθῆν. 2) Σύνολον γερόντων, οἱ γέροντες γενικῶς κοιν.: Ὁλὴ ἡ γερουσία μαζεύεται 'ς τοῦ Ζαχαράτου (= εἰς τὸ καφενεῖον τοῦ Ζαχαράτου, εὐρισκόμενον εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος τῶν Ἀθηναίων) Ἀθῆν.: Ἀφήστε τους αὐτοὺς, αὐτοὶ εἶναι πρὶν γερουσία. Τώρα κυβερνάει ἡ νεολαία Ἀθῆν. Ἰδῶ μεῖν'κι οὐλ' ἡ γιρουσία. Ἡ νιουλαία πῆγνι γιὰ δ'λεῖα 'ς τὴν Ἀθήνα Στερελλ. (Μύτικ.) Τί τὰ λέει ἡ γερουσία; (= τί κάνετε, γέροντες;) Μακεδ. (Πεντάλοφ.) 3) Τόπος ὅπου συναθροίζονται οἱ γέροντες Χίος 4) Οἱ δημογέροντες, οἱ προύχοντες τοῦ χωρίου, οἱ ἐπὶ τουρκοκρατίας λεγόμενοι κοτζαμπάσηδες Τσακων.: Ἐνι θεὸν νὰ ντ' ἀποσοῦ τὰ γερουσία (θὰ σὲ ὁδηγήσω εἰς τοὺς δημογέροντας) 5) Ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὸ γῆρας Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.): Τὸ παιδί του ἦτο γενναστῶνδα 'ς τὴν γερουσίαν δου (εἶχε γεννήσει τὸ παιδί κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν του) Μπόβ. || Φρ. Γερουσία, γελουσία (τὸ γῆρας πολλὰ τὰ γελοῖα ἔχει) Σάντ. Χαλδ. || Γνωμ. 'Σ τὴν γερουσία ὅλα τὰ κακὰ τρέχουσι (τὸ γῆρας παρακολουθοῦν αἱ ἀσθένειαι καὶ πολλὰ ἄλλα κακὰ) Μπόβ. 6) Εἰς τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν, τὸ σύνολον λίαν ἡλικιωμένων ἀτόμων ἀποτελούντων ὁμάδα τινὰ ἢ κυβερνώντων, διοικούν-

των ομάδα τινά. Εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην τῆς λέξεως ὑπάρχει ὑβριστική ἢ ἀπλῶς περιφρονητική ἀπόχρωσις σύννηθ.: Αὐτοὶ ἐκεῖ μέσα εἶναι γερουσία, ραμολιμένα. Τί προκοπὴ περιμένεις; (ἐκεῖ μέσα: ἐνν. εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν εἰς τὴν συζήτησιν ομάδα ἀτόμων) Ἀθῆν. Γὰρ τὴ γερουσία μιλάς τώρα; (ἐνν. τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς, τοὺς ἡλικιωμένους ἱεράρχας κλπ.) αὐτόθ. β) Εἰς τὴν σχολικὴν γλῶσσαν, οἱ μαθηταὶ οἱ ὅποιοι κάθονται εἰς τὰ τελευταῖα θρανία τῆς σχολικῆς αἰθούσης καὶ οἱ ὅποιοι συχνάκις εἶναι μεγαλύτεροι τῶν λοιπῶν συμμαθητῶν των κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ κατώτεροι εἰς τὴν σχολικὴν ἀπόδοσιν σύννηθ.: Κάτσε ὧ, ρέ, μὴν πᾶς πίσω μετὰ τὴν γερουσία. Ποῦ κάθεται ὁ Γιάννης, ρέ; — Πίσω ἔς τὴν γερουσία Ἀθῆν. Σεῖς πίσω, γερουσία, ἢ θὰ κάτσουν ἡσυχα ἢ θὰ σᾶς πετάξω ὅξω πὸ τὴν τάξην Πελοπ. (Γαργαλ.) Δὲ σταματῶ γὼ παρὲς μετὰ τὴν γερουσία (σταματῶ = κάθηναι, ἐνν. εἰς θρανίον) Κρήτ. (Λασιθ.)

γερουσιαστής ὁ, λόγ. σύννηθ. γερουσιαστής Πελοπ. (Γαργαλ. Κοντογόν. Παιδεμέν. κ.ά.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. γεροουσιαστής.

Τὸ μέλος τῆς Γεροουσίας, 1.: Ὁ μακαρίτης ὁ γιατρός μας ἐβγαίνει χρόνια γερουσιαστής ἐπὶ Βενιζέλου Ἀθῆν. Ὅταν ἦταν γερουσιαστής ὁ Λουπινᾶς πὸ τὴν Κεφαρισσία, λέγανε πὼς θὰ πέραγε τὸ τραῖνο κι ἀπὸ τὸ Μάραθο Γαργαλ.

γερούτσικος ἐπίθ. (I), Θράκ. (Αἶν. Πλάγ. Σαρεκκλ.) — Λεξ. Βυζ. γιούτσ'κους Ἡπ. (Ἀγναντ. Ἀρτ. Καναλάκ. Καταρράκτ. Καρτέρ. Μαζαρακ. Μαργαρ. Μελισσ. Πάργ. Πέρδικ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.) Θεσσ. (Ἀγναντ. Ἀφῆσ. Ἐλασσ. Καρυά Μελιβ. Νεοχώρ. Ὁξύν. Σταγιᾶδ. Σουκαμν. Τρίκκαλ. Τσαρίτσαν. Φωτειν.) Μακεδ. (Ἀηδοноχ. Ἐλάτ. Προσῆλ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀστακ. Βαρετάδ. Βόνιτσ. Καντήλ. Κουνουπίν. Μύτικ. Πατιόπουλ. Σπάρτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γερός καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦτσικος.

1) Ὀλίγον ὑγιής, ὁ μὴ ἔχων πλήρη ὑγείαν ἢ εὐρωστίαν Θράκ. (Σαρεκκλ.) — Λεξ. Βυζ. 2) Ὑγιής, γερός, μεθωπευτικὴν ἔννοιαν Ἡπ. (Ἀγναντ. Ἀρτ. Καναλάκ. Καταρράκτ. Καρτέρ. Μαζαρακ. Μελισσ. Πάργ. Πέρδικ. Πλάκ. Πράμαντ. κ.ά.) Θεσσ. (Ἀγναντ. Ἀφῆσ. Ἐλασσ. Καρυά Μελιβ. Νεοχώρ. Ὁξύν. Σταγιᾶδ. Σουκαμν. Τρίκκαλ. Τσαρίτσαν. Φωτειν.) Θράκ. (Αἶν. Πλάγ.) Μακεδ. (Ἀηδοноχ. Ἐλάτ. Προσῆλ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀστακ. Βαρετάδ. Βόνιτσ. Καντήλ. Κουνουπίν. Μύτικ. Πατιόπουλ. Σπάρτ. κ.ά.): Νά 'σαι γερούτσικος, τὰ χρόνια μου νὰ κάμης (εὐχὴ) Πλάγ. Ἰσὺ εἰσι γιούτσ'κη, τί ἀνάγκ' ἔχ'ς Μελιβ. Εἶνι γιούτσ'κου τοῦ κακόμ'ρου τοῦ πιδί τ'ς Μύτικ. Γιούτσ'κους εἶνι οὐ Λόλους Καντήλ. Ἡ Θιὸς νὰ σ'ἔχ' γιρὸ - γιούτσ'κουν ὥς τὰ τιλιφταῖα σ' Ἀηδοноχ.

γερούτσικος ἐπίθ. (II), γιούτσικους Θράκ. (Σουφλ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γερός καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦτσικος.

Ὁ γέρων, θωπευτικῶς. Ἦταν ἓνας γέρους, γιούτσικους, εἶχε τρεῖς κουπέλις, τρεῖς ἀριτές (ἐξ ἐπωδ.)

γερούτσος ὁ, Πελοπ. (Δίβρ. Κοντογόν. Μαργέλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γερός καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -οῦτσος.

Γέρων μετὰ ἀκμαίας τὰς σωματικὰς τοῦ δυνάμεις ἐνθ' ἄν.: Δὲν μπορεῖς σὺ νὰ παραβγαλθῇς ἔς τὴ δουλειὰ μετὰ τὸ γερούτσο τὸ δικάνε μου. Οὐλλὴ μέρα σκάβει ἔς τὰ χωράφια καὶ

βαστεῖται κοιτανᾶτος (=ὕγις) Μαργέλ.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γερούτσος Ἀθῆν., ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ὑ τοῦ Γερούτσου τὸ Ρέμα Πελοπ. (Βαλτεσιν.)

γεροφακλιᾶς ὁ, ἀμαρτ. γιουφακλιᾶς Σάμ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. φακλιᾶς

Γέρων μετὰ πολὺ ἡλαττωμένους τὰς σωματικὰς τοῦ δυνάμεις: Νὰ κι οὐ γιουφακλιᾶς. Δὲ βουρεῖ νὰ σαλέψ'.

γεροφαροφύλακας ὁ, Ν. Ἔστ. 17 (1935), 221.

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ οὐς. φαροφύλακας.

Γέρων φαροφύλαξ: Ὁ γεροφαροφύλακας τραύηξε τὴν βάρκα ἔς τὸν ἄμμο.

γεροφαφλατᾶς ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ ἐπιθ. φαφλατᾶς.

Γέρων φλύαρος, ἀδολέσχης: Γεῖά σου, γεροφαφλατᾶ! Γ. Ξενόπ., Φοιτητ., 16.

γεροφαφλιάρης ὁ, ἀμαρτ. γιουφαφλιάρης Στερελλ. (Μύτικ. Πατιόπουλ. Σπάρτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ ἐπιθ. φαφλιάρης.

Γεροφαφλατᾶς, τὸ δπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Ἀι, μονρεῖ γιουφαφλιάρ', τί μπαχλατίζ'ς ποὺ τοὺ προνί; (μπαχλατίζ'ς = φλυαρεῖς) Μύτικ.

γεροφαφούτης ὁ, πολλαχ. γιουφαφούτης πολλαχ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ ἐπιθ. φαφούτης.

Ὁ ἄνευ ὀδόντων γέρων ἐνθ' ἄν.: Ἡρθι κ' ἱκεῖός οὐ γιουφαφούτης ἀπ' τ' Ζάρτσα κι μ' χάλιβι καρπούζια (Ζάρτσα = χωρίον τῆς Ἀκαρνανίας, μετονομασθὲν Ἀρχοντοχώρι) Μύτικ. Ἐνας γεροφαφούτης, λογάς, ψεύτης Π. Νιρβάν., Συναξάρ., 34.

γεροφτεγασμένος ἐπίθ., (I) ἀμαρτ. γιουφτεγασμένους Στερελλ. (Ἀχυρ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γερο- καὶ τοῦ φτεγασμένος, παθ. μετοχ. τοῦ ρ. φτεῖάνω.

Ὁ ἔχων σωματικὴν ἐμφάνισιν καὶ νοοτροπίαν γέροντος.

γεροφτεγασμένος ἐπίθ. (II) Θράκ. (Σαρεκκλ. κ.ά.). Σ. Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν τάφ., 292 — Λεξ. Βυζ. γιουφτεγασμένους Στερελλ. (Βαρετάδ. Μύτικ. Σπάρτ. κ.ά.) γεροφτεγασμένος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. γερά καὶ τοῦ φτεγασμένος, παθ. μετοχ. τοῦ ρ. φτεῖάνω.

Ὁ ἔχων ἀρτίαν σωματικὴν διάπλασιν, εὐρωστος ἐνθ' ἄν.: Εἶνι γιουφτεγασμένος οὐ Θῶμους. Μνοιᾶζ' τ' πατέρα τ' Μύτικ. Τὸν εἶδα ἀπ' τὴν ῥάχην μεριὰ νὰ στυλῶνεται μπροστά μου ἔτσι ψηλὸς καὶ γεροφτεγασμένος μετὰ τίς γερές του πλάτες Σ. Μυριβήλ. ἐνθ' ἄν.

Γεροχωρίτικος ἐπίθ. Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ὄν. Γεροχώρι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτικος.

Κατὰ πληθ., ποικιλία σύκων προερχομένων ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν Γεροχωρίου Καλύμνου, ὅπου καλλιεργεῖται καὶ εὐδοκιμεῖ ἡ ποικιλία αὕτη.

